

توسعه یک الگوی جهانی؛ مزیت‌های ویژه مناطق آزاد بین‌المللی می‌شود

«منطقه آزاد تجاری» را قلمرو معینی در محدوده داخل یک بندر یا در مجاورت آن تعریف می‌کنند که در این محدوده تجارت آزاد با سایر نقاط جهان مجاز شناخته شده است. در دنیا این مناطق آزاد نقش تسهیل‌گر اقتصادی را بازی می‌کنند که با توسعه تجارت داخلی و بین‌المللی به شکوفایی اقتصادی منطقه و یک کشور منجر می‌شوند.

دو منطقه آزاد تانگر و لکی جزو برترین مناطق آزاد آفریقا، شناخته می‌شوند. اینچئون و دئگو – گیونگ بوک را هم بهترین‌های آسیا معرفی می‌کنند. در خاورمیانه هم مراکزی چون کالاهای چندگانه دبی یا DMCC در امارات متحده عربی، در رتبه نخست قرار دارد و منطقه آزاد کلایپدا در کشور لیتوانی منطقه آزاد شانون در ایرلند را هم بهترین‌های دنیا می‌دانند.

جذب سرمایه خارجی به ویژه در بخش‌های مولد، جذب و انتقال فناوری به درون اقتصاد کشور، ایجاد فرصت‌های اشتغال در داخل کشور، افزایش تولید و ارزش افزوده ی بخش‌های اقتصادی به ویژه بخش صنعت، کمک به کشورها برای ورود به بازارهای جهانی و آشنایی با تجارت خارجی و گسترش و متنوع ساختن صادرات و افزایش کارایی اقتصادی و تربیت نیروی انسانی ماهر را دلایل ایجاد این مناطق عنوان کرده‌اند.

ظرفیتی بالا برای توسعه تعاملات تجاری

در ایران هم مناطق آزادی مانند ارس، ماکو، اروند کیش، چابهار، فرودگاه امام خمینی و غیره ایجاد شده است. این مناطق ظرفیت بالایی در زمینه توسعه تعاملات تجاری و اقتصادی داخلی و بین‌المللی دارند. همین ظرفیت‌ها هم معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری را در تکاپوی استفاده پتانسیل‌های موجود این مناطق برای توسعه زیست‌بوم فناوری و نوآوری انداخته است.

معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به دنبال سوق دادن شرکت‌های دانش‌بنیان به سمت مناطق آزاد است. در تلاش است تا این ظرفیت‌های دانشی را به راه‌اندازی خطوط تولیدی، صنعتی، تجاری و بازرگانی خود را در این مناطق هدایت کند. مناطق آزاد تجاری مزیت‌های ویژه‌ای دارند از جمله می‌توان به صفر بودن مالیات، صفر بودن تعرفه گمرکی، عدم نیاز به روادید برای افراد خارجی که مستقیم به این مناطق پرواز می‌کنند و غیره اشاره کرد.

در حال حاضر هم یک مثلث به صورت پایلوت «تهران- چابهار- کیش» ایجاد شده است. در این مثلث، تهران به عنوان مرکز شتاب‌دهی صادرات و میزبان شرکت‌های خارجی خواهد بود. برج فناوری کیش هم محل ایجاد فضای کار اشتراکی است و دفترهای کار خانگی و چابهار به عنوان تامین‌کننده ظرفیت فیزیکی شرکت‌های دانش‌بنیان عمل می‌کند.

البته معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در تلاش است تا این مثلث را به دیگر مناطق آزاد کشور هم توسعه دهد. مناطقی مانند سرخس، ارس، ماکو و بقیه نقاط. هدایت دانش‌بنیان‌ها به این مناطق نیاز به حمایت‌های دولتی دارد. این کار با هدف توسعه تعاملات داخلی و بین‌المللی دانش‌بنیان‌ها صورت می‌گیرد. جذب ظرفیت‌های شرکت‌های خارجی هم هدف دیگری است که در این طرح مدنظر است.

توسعه کسب‌وکار داخلی و بین‌المللی

بر همین اساس هم سال گذشته برج فناوری در منطقه آزاد کیش با همکاری سازمان توسعه تجارت، سازمان منطقه آزاد کیش و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری افتتاح شد. در حال حاضر هم 25 شرکت دانش‌بنیان در آن مستقر هستند و یکصد شرکت در انتظار بررسی و تایید قرار دارند. این برج فناورانه در 10 طبقه آماده شده و ظرفیت فیزیکی خوبی برای استقرار شرکت‌های دانش‌بنیان و توسعه کسب‌وکار داخلی و بین‌المللی این شرکت‌ها دارد.

همچنین در منطقه آزاد چابهار هم امکانات خوبی برای شرکت‌های دانش‌بنیان در نظر گرفته شده است. در این مرکز حدود 30 هکتار زمین، دو سوله 2 هزار متری و برخی امکانات دیگر با حمایت معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در اختیار شرکت‌ها برای کارهای اداری و اقامتی منظور شده است.

چابهار از نظر موقعیت جغرافیایی برای کشور مهم و راهبردی است و تنها منطقه کشور است که مشمول تحریم‌ها نشده است. این منطقه درگاه ورود کشورهای آسیای میانه به جنوب کشور است و کشورهای ازبکستان و روسیه علاقه زیادی به حضور در این منطقه دارند. همسایگی آن با کشورهای عمان، هند، پاکستان و افغانستان هم مزید بر علت شده که این منطقه آزاد به عنوان مهم‌ترین منطقه مطرح شود.

